

Ny organisering och förtydligat uppdrag för Kommunakademien Väst

Bakgrund

Kommunakademien Väst är en samverkansarena mellan kommunerna i Fyrbodals och Högskolan Väst som i ömsesidighet genom samverkan och samproduktion skall bedriva gemensam kunskaps-, kompetens- och verksamhetsutveckling som bidrar till nytta för Fyrbodals kommuner och Högskolan Väst samt samhället i stort.

Kommunakademien Väst styrs av en styrgrupp och leds av en verksamhetsledare tillsammans med ledningsrådet. Under vintern 2020 genomfördes en utvärdering av Kommunakademins verksamhet och organisering i styrgruppen, och under hösten 2020 påbörjades ett arbete i kommunerna avseende Kommunakademien Västs uppdrag och finansiering. Detta arbete presenterades för Kommunakademien Västs styrgrupp i februari 2021.

Kommunerna föreslår att Kommunakademien Västs uppdrag förtydligas, då det upplevs att det har blivit för brett och därmed otydligt. Förslaget från kommunerna är att sätta fokus på den direkta nyttan för de samverkande parterna, det vill säga kommunerna i Fyrbodals som organisationer och Högskolan Väst med sin profil arbetsintegrerat lärande.

Vidare konstaterar man att en förutsättning för att den förväntade nyttan skall nås är att ett engagemang skapas i kommunerna och man föreslår därför en ny organisering av Kommunakademien Väst som är tydligare kopplat till det föreslagna förtydligade uppdraget för Kommunakademien Väst. Förslaget är att tre tematiska beredningsgrupper inom områdena *Vård och omsorg*, *Lärande* och *Hållbart samhälle* tillsätts. Beredningsgrupperna föreslås ledas av verksamhetsledare och bestå av sex personer vardera, lika många från kommunerna och Högskolan Väst. De kommunala representanterna föreslås väljas av, och återrapportera till, Fyrbodals chefsnätverk.

Nyttan med samverkan

Idag möter vi ett antal utmaningar som är svåra att lösa inom den egna organisationen. Det kan handla om stora samhällsutmaningar men också om mindre utmaningar som är gemensamma för olika parter. För att möta dessa utmaningar behöver vi samverka. Samverkan mellan olika parter sker ofta inom en samverkansarena. En samverkansarena kan definieras som

en strukturerad och återkommande form av möten där akademien och externa aktörer träffas. De medverkande samlas kring ett gemensamt intresse för en särskild fråga eller ämnesområde, ofta med olika synvinklar. Grundtanken med en samverkansarena är att den skapar och möjliggör utbyten av kunskap på ett stabilt och långsiktigt sätt. Den ger utrymme och förutsättningar för att utveckla gemensamma samarbetsprojekt, andra tidsbegränsade initiativ och långsiktiga relationer. Den erbjuder synlighet och kontaktytor för deltagarna och en tydlig ingång till akademien för externa aktörer. En samverkansarena kan lyfta en forsknings- och utbildningsmiljö inom ett lärosäte och samtidigt möta samhällets behov och utmaningar. Den bidrar till nya impulser och perspektiv, till förnyelse av eller ökad samhällsrelevans av forskning. Arenan öppnar för kunskapsöverföring och gemensam problemlösning. Det bidrar till att göra samhällsutmaningar till vetenskapligt intressanta frågeställningar.¹

¹ <https://samsynwiki.su.se/wiki/Samverkansarena>

För Kommunakademien Väst är ömsesidighet och den gemensamma nyttan i fokus, arenan är vår gemensamma plats där vi tillsammans stärker varandra. Det är det som gör Kommunakademien Väst så unik. Vi arbetar utifrån gemensamma problemformuleringar, där vi genom kunskapsutbyte hittar lösningar tillsammans. I det utbytet utvecklas alla parter och blir bättre, både kommunernas förmåga att svara upp mot behov och utmaningar och högskolans forsknings- och utbildningsmiljö.

Kommunerna i Fyrbodal har ett antal gemensamma utmaningar, i underlaget som kommunerna har tagit fram beskrivs kompetensförsörjning som en av de viktigaste utmaningarna under de kommande åren. Men också framtidens välfärd kombinerat med ekonomiska utmaningar och demografi identifieras som en utmaning som är gemensam för alla kommunerna. Utöver detta tillkommer sannolikt utmaningar som är gemensamma för några av kommunerna, och utmaningar som enstaka kommuner brottas med.

Högskolan Västs vision är att vara en aktiv samhällsaktör som tillsammans med omvärlden skapar kunskap och gör den tillgänglig för fler. Idén om att man tillsammans med omgivande samhälle skapar och sprider kunskap, kompetens och lärande och att det är i mötet mellan akademien, arbetsliv och omgivande samhälle som det bäst skapas insikter, problemlösningar och utveckling som möter dagens och framtidens behov och utmaningar är vägledande för Högskolan Västs verksamhet. Högskolan Västs främsta styrka är Arbetsintegrerat lärande, kunskap och utveckling som skapas i mötet mellan akademien och omvärlden.

Samverkan som utgår från gemensamt identifierade behov är gynnsam för både kommunerna i Fyrbodal och Högskolan Väst, tillsammans kan parterna hjälpas åt att möta gemensamma utmaningar och stärka forskning och utveckling i regionen. Detta konstateras också i kommunernas underlag där man beskriver att det finns tydliga kopplingar mellan de för kommunerna viktigaste utmaningarna och den inriktning på utbildning och forskning som är Högskolan Västs profil.

Kommunakademien Västs syfte

Kommunakademien Västs syfte är att bedriva gemensam kunskaps-, kompetens- och verksamhetsutveckling som bidrar till nytta för Fyrbodals kommuner och Högskolan Väst samt samhället i stort. Samverkan kännetecknas av ömsesidighet, tillit och samproduktion och sker med utgångspunkt i vetskapen om att samverkan är nödvändig för att vi gemensamt ska kunna ta oss an framtida samhällsutmaningar.

När Kommunakademien Väst grundades så sammanfattades arenans övergripande mål och vision enligt nedan:

- Höja kompetensnivån och stärka kompetensförsörjningen i kommunerna i Fyrbodal
- Öka övergången till högre utbildning i Fyrbodals kommuner
- Utveckla verksamheter i de aktuella kommunerna
- Stärka forskning och utbildning vid Högskolan Väst
- Stärka Högskolan Västs strategiska arbete med samverkan och samhällsnytta
- Bidra till att utveckla Högskolan Västs profil Arbetsintegrerat lärande
- Gemensamt och ömsesidigt utveckla närvaro, intresse och engagemang i varandras verksamheter
- Arbeta gemensamt med idéer för forskning, utbildning och kunskapsutveckling för att möta aktuella och framtida samhällsutmaningar

I det underlag som kommunerna har tagit fram föreslår man att Kommunakademien Västs uppdrag förtydligas där fokus bör vara att initiera samverkan som leder till verksamhetsutveckling i kommunerna och därmed ges Högskolan Väst tillgång till en större arena för utbildning och forskning. Kommunakademien Väst utgör enligt förslaget länken mellan de kommunala organisationerna och högskolan, vilket ökar möjligheten för samverkan att stärkas med alla kommuner. Författarna till underlaget från kommunerna gör bedömningen "att en väl utvecklad samverkan mellan kommunerna i Fyrbodal och Högskolan Väst ur flera aspekter och på många plan bidrar till att stärka attraktionskraften hos båda parterna. För

kommunerna handlar det inte minst om att öka möjligheterna att möta de identifierade utmaningarna avseende kompetensförsörjning och verksamhetsutveckling inom välfärdssektorn.”²

Kommunakademin Västs övergripande syftet och mål stämmer väl överens med det kommunerna kommer fram till i sitt underlag, de stämmer också väl överens med det som framkommit under diskussionerna i styrgrupp och ledningsråd. De övergripande målen föreslås därför ligga fast så länge inte parternas behov förändras.

Nuvarande organisering

Kommunakademin Väst styrs av en styrgrupp och leds av en verksamhetsledare tillsammans med ledningsrådet. I styrgruppen ingår Högskolan Västs prorektor samt ytterligare tre företrädare från högskolans ledning och fyra företrädare för ledningen i kommunerna/kommunalförbundet. Verksamhetsledaren företräder verksamheten i styrgruppen.

I ledningsrådet har varje kommun respektive varje enhet från Högskolan Väst en medlem, denne medlem utses av kommunchef/kommundirektör/prefekt/chef eller motsvarande. Medlemmarna i ledningsrådet har mandat att företräda hela den egna organisationen och utgör en länk mellan den egna organisationen, den egna ledningsgruppen och Kommunakademin Västs styrgrupp. Ansvarsfördelningen mellan styrgrupp, verksamhetsledare och ledningsråd beskrivs i arbetsordningen för Kommunakademin Väst.

Ledningsrådet har haft svårt att finna sina arbetsformer. Rollen för medlemmarna i ledningsrådet har varit oklar och under en lång period bestod ledningsrådets möten primärt av rapportering som skulle bäras tillbaka till den egna organisationen. Från hösten 2020 har mer fokus lagts på diskussion och workshops i ledningsrådet, detta med ambitionen att uppdraget skulle bli tydligare och verksamheten mer förankrad i av ledningsrådet identifierade behov. Det finns trots detta fortsatt en otydlighet som till viss mån förhindrar handlingskraftighet och effektivitet i verksamheten. Pandemin har också påverkat verksamheten på ett negativt sätt, både genom att man har varit upptagen med att hantera pandemins effekter i den egna verksamheten och genom att man inte har kunnat ses fysiskt under långa perioder.

Förslag till ny organisering

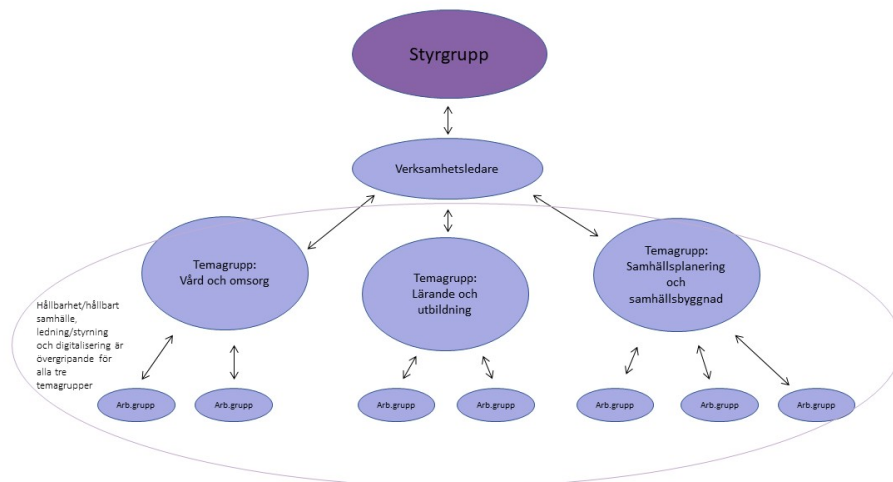
Precis som man kommer fram till i underlaget från kommunerna så finns det ett behov av en effektivare organisering av Kommunakademin Väst. Det är svårt att bedriva verksamheten effektivt i en så stor gruppering som ledningsrådet utgör. Även om ledningsrådet har möjlighet att utifrån identifierade behov tillsätta uppgiftsorienterade arbetsgrupper så har det visat sig svårt att både identifiera behoven gemensamt och i att föreslå lämpliga personer till arbetsgrupper.

Det förslag som presenteras här är att Kommunakademin Väst fortsatt styrs av en styrgrupp och leds av en verksamhetsledare. Verksamhetsledare leder i sin tur arbetet i tre temagrupper inom områdena *Vård och omsorg, Lärande och utbildning* samt *Samhällsplanering och samhällsbyggnad*. Hållbarhet/hållbart samhälle, ledning/styrning och digitalisering har relevans i alla tre temaområden och är därför övergripande för alla områden. Bedömningen är att denna form av organisering leder till ökad effektivitet och ökat engagemang då grupperna kan besättas av personer som har specifik kunskap inom de olika områdena. Temagrupperna föreslås ges möjligheten att adjungera studenter till gruppen och att tillsätta uppgiftsorienterade arbetsgrupper.

Då temagrupperna kommer att bestå av färre personer finns ett behov av en länk till alla kommuner och avdelningar på högskolan, både för att säkerställa förankring, delaktighet och spridning av aktiviteter. Detta behov föreslås mötas delvis genom att Kommunakademin Väst årligen arrangerar ett forum där

² Uppdrag och finansiering för Kommunakademin Väst – redovisning från arbetsgruppen

temagrupperna kan presentera pågående arbete och där man också kan fånga upp behov som finns hos de samverkande parterna.

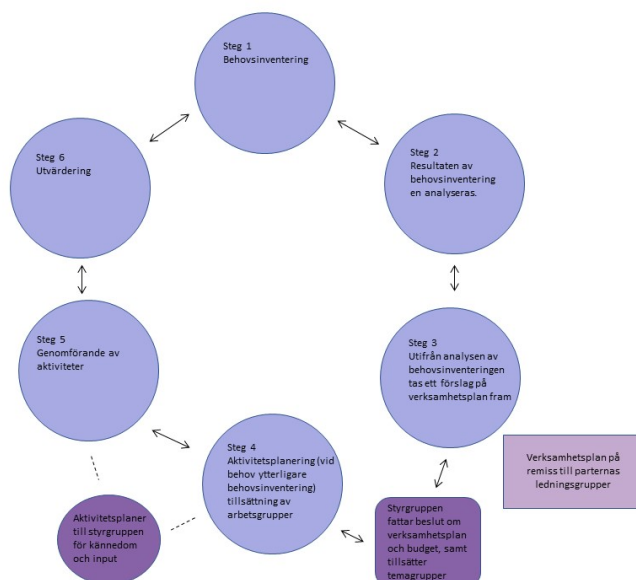
Process

I den föreslagna nya organiseringen av Kommunakademien Väst kommer det inte längre att finnas ett forum där alla samverkande parter är representerade vilket innebär att vikten av kommunikation via webbsida och nyhetsbrev blir allt större. För att säkerställa att alla samverkande parter känner delaktighet och nytta av Kommunakademien Väst är behovsinventering och förankring hos samtliga parter viktig.

Behovsinventeringen föreslås genomföras genom att verksamhetsledare besöker parterna, genom omvärldsbevakning och på det årliga forumet. Tillsätts temagrupperna med personer som har kunskap och engagemang inom de olika områdena har även de en god bild av behoven.

När behovsinventeringen är klar sammanställs och analyseras den av verksamhetsledare, en prioritering görs och förslag på verksamhetsplan tas fram. Verksamhetsplanen skickas därefter på remiss till kommunernas och Högskolan Västs ledningsgrupper. När verksamhetsplanen är fastställd av styrgruppen tar temagrupperna fram aktivitetsplaner, genomför aktiviteter och utvärderar dem.

Nedan ses en skiss av hur en sådan process skulle kunna se ut.

Planering för hösten 2021

Under hösten 2021 kommer verksamhetsledare att genomföra besök hos de samverkande parterna, både för att genomföra en avtalsuppföljning och för att genomföra en behovsinventering. Denna typ av besök föreslås därefter vara återkommande varje höst som ett led i verksamhetsplaneringen för kommande år. Utifrån de behov som framkommer under verksamhetsledarens besök hos de samverkande parterna ett förslag till verksamhetsplan och budget för 2022 fram, förslaget går därefter på remiss till parternas ledningsgrupper. Verksamhetsplan och budget antas därefter av styrgruppen i december 2021.

Senast i december 2021 bör temagrupperna tillsättas för att de skall kunna påbörja sitt arbete under januari 2022.

Årshjul för Kommunakademien Väst

Under januari tar temagrupperna, utifrån verksamhetsplanen, fram aktivitetsplaner som i februari går till styrgruppen för kännedom och input. I februari fastställs även verksamhetsberättelsen för föregående år. Under mars påbörjas planeringen av det årliga forumet och i april skickas en inbjudan ut. På styrgruppsmötet i juni presenteras en delårsrapport över verksamheten. I september genomförs det årliga forumet och processen med avtalsuppföljning och behovsinventering påbörjas. I oktober avslutas arbetet med avtalsuppföljning och behovsinventering och utifrån inventeringen tas ett förslag till verksamhetsplan och budget för fram för att sedan antas av styrgruppen i december.

